

Sygn. akt II AKa 51/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2018r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Jerzy Leder

Sędziowie: SA – Hanna Wnękowska

SA – Adam Wrzosek (spr.)

Protokolant: – sekr. sąd. Sylwester Leńczuk

przy udziale Prokuratora Krzysztofa Kucińskiego

po rozpoznaniu w dniu 18 kwietnia 2018 r.

sprawy K. K., syna P. i J. z domu S., urodz. (...) w S.

oskarżonego z art. 258 § 1 k.k., z art. 252 § 1 k.k. w zb. z art. 189§ 2 k.k. w zb. z art. 282 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., z art. 56 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 k.k.

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 24 października 2017 r. sygn. akt XVIII K 70/17

I. zmienia wyrok w zaskarżonej części w ten sposób, że z czynu przypisanego oskarżonemu w pkt II eliminuje zwrot: „w brzmieniu nadanym przez Ustawę z dnia 16.04.2004 r. (Dz. U. 2004.93.889) w zw. z art. 4 § 1 k.k.”;

I. ustala, że podstawą prawną wymiaru kar grzywny orzeczonych w pkt III, w pkt IV i w pkt V jest art. 33 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 8 czerwca 2010 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k.;

II. ustala, że podstawą prawną kary łącznej pozbawienia wolności jest art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k.;

III. utrzymuje tenże wyrok w mocy w pozostałej zaskarżonej części;

IV. zasądza od oskarżonego K. K. na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze, w tym 1400 (tysiąc czterysta) zł tytułem opłaty.

UZASADNIENIE

K. K. oskarżono o to, że:

I. w okresie co najmniej od początku 2003 r. do połowy czerwca 2006 r. oraz w okresie od 21 czerwca 2007 r. do dnia 6 lutego 2012 r. w W. oraz innych miejscowościach, działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, w tym ustalonymi i nieustalonymi, brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej określanej, jako (...), zajmującej się m.

in. handlem bronią, amunicją, handlem narkotykami, legalizacją środków pieniężnych pochodzących z przestępstw, wręczaniem korzyści majątkowych funkcjonariuszom publicznym, wymuszeniami rozbójniczymi, rozbojami, w tym z użyciem broni palnej, innymi przestępstwami przeciwko mieniu, braniem i przetrzymywanie zakładników w celu zmuszenia rodzin do zapłacenia okupu za ich uwolnienie, zabójstwami, przy czym grupa ta miała charakter zbrojny,

tj. o czyn z art. 258 § 2 k.k.;

II. w okresie od 4 grudnia 2003 r. do dnia 12 grudnia 2003 r. w W., na ul. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi i nieustalonymi osobami, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, pozbawił wolności P. N. i zatrzymał go w charakterze zakładnika, przetrzymując na terenie posesji w m. W. przy ul. (...), pow. (...) w celu zmuszenia rodziny w/wym. do zapłacenia okupu za jego uwolnienie w wysokości 500.000 EUR, a następnie grożąc obcięciem palców, ręki oraz głowy pokrzywdzonemu doprowadził K. N. do rozporządzenia mieniem w wysokości 380.000 PLN, 120.000 USD oraz 9.440 (...), która to kwota została przekazana sprawcom w dniu 12 grudnia 2003 r., przy czym czynu tego dopuścił się działając w zorganizowanej grupie przestępczej,

tj. o czyn z art. 252 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. (w brzmieniu sprzed 19.04.2010 r.) w zb. z art. 282 k.k. w zw. z art. 11 § 2 kk i w zw. z art. 65 § 1 k.k.

III. w okresie od 16 stycznia 2004 r. do dnia 28 lutego 2004 r. w W., działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wziął udział w uprowadzeniu S. G., pozbawieniu go wolności, a następnie zatrzymaniu w charakterze zakładnika, przetrzymując na terenie posesji w m. W. przy ul. (...), pow. (...) w celu zmuszenia rodziny w/wym. do zapłacenia okupu za jego uwolnienie w wysokości 1.000.000 EUR, przy czym zatrzymanie to łączyło się ze szczególnym udrczeniem, a następnie grożąc pozbawieniem życia pokrzywdzonemu doprowadził osoby bliskie S. G. do rozporządzenia przez nich mieniem w wysokości 250.000 EUR, która to kwota została przekazana sprawcom w dniu 19 lutego 2004 r., przy czym czynu tego dopuścił się działając w zorganizowanej grupie przestępczej,

tj. o czyn z art. 252 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. (w brzmieniu sprzed 19.04.2010 r.) w zb. z art. 282 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i w zw. z art. 65 § 1 k.k.

IV. w okresie od 20 kwietnia 2004 r. do nie później niż 7 czerwca 2004 r. w m. D., pow. (...), woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, pozbawił wolności H. H., a następnie zatrzymał go jako zakładnika, przetrzymując na terenie posesji w m. W. przy ul. (...), pow. (...) w celu zmuszenia pracodawców w/wym. do zapłacenia okupu za jego uwolnienie w wysokości 2.000.000 EUR, przy czym zatrzymanie to łączyło się ze szczególnym udrczeniem polegającym m.in. na obcięciu trzech palców pokrzywdzonemu, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na niemożność zgromadzenia przez osoby bliskie żądanej kwoty, przy czym czynu tego dopuścił się działając w zorganizowanej grupie przestępczej,

tj. o czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 252 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. (w brzmieniu sprzed 19.04.2010 r.) w zb. z art. 282 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i w zw. z art. 65 § 1 k.k.;

V. w bliżej nieustalonej dacie na początku 2009 r. w W. działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami w celu osiągnięcia korzyści majątkowej brał udział w obrocie znacznych ilości środka odurzającego w postaci 100 g kokainy w ten sposób, że zbył jednorazowo wskazaną ilość narkotyku za kwotę 9.000 PLN A. K., celem dalszej odsprzedaży, przy czym z przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu,

tj. o czyn z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 k.k.;

VI. w okresie od bliżej nieustalonego dnia pod koniec 2010 r. do bliżej nieustalonego dnia w czerwcu 2011 r., w miejscowości K. i W. działając wspólnie i w porozumieniu z K. M. ps. (...) oraz inną nieustaloną osobą, wbrew przepisom ustawy oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, uczestniczył w obrocie znacznymi ilościami środków odurzających w postaci 2,6 kg kokainy i 50 g heroiny, w ten sposób, że ww. ustalona osoba zbyła R. B. działającemu

wspólnie i w porozumieniu z Ł. A. środki odurzające w znacznej ilości w postaci łącznie 2,1 kg kokainy i 50 g heroiny, przy czym kokainę w kilku transakcjach jednorazowych w ilościach od 200 do 600 g, zaś heroinę jednokrotnie w ilości 50 g oraz nabył od R. B. działającego wspólnie i w porozumieniu z Ł. A., w jednorazowej transakcji środki odurzające w znacznej ilości w postaci 500 g kokainy, przy czym czynu tego dopuścił się działając w zorganizowanej grupie przestępczej oraz czyniąc sobie z tego przestępstwa stałe źródło dochodu,

tj. o czyn z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 k.k.;

VII. w okresie od bliżej nieustalonego dnia na początku 2011 r. i nie później niż do dnia 6 lutego 2012 r., w C., W. i innych miejscowościach, działając wbrew przepisom ustawy oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, uczestniczył w obrocie znacznymi ilościami środków odurzających i substancji psychotropowych w postaci heroiny i amfetaminy w ten sposób, że spośród 9 kg heroiny zbytej przez G. P. członkom zorganizowanej grupy przestępczej o charakterze zbrojnym tzw. grupy mokotowskiej, w trakcie sześciu transakcji w jednorazowych ilościach od 0,5 kg do 3 kg, osobiście odebrał od G. P. celem dalszej odsprzedaży 7 kg heroiny w ramach czterech transakcji w ilościach odpowiednio po 2 kg, 3 kg, 1,5 kg i 0,5 kg, zaś K. M. ps. (...) odebrał od G. P. jednorazowo 1 kg heroiny, natomiast działając wspólnie i w porozumieniu z K. M. ps. (...) nabył od G. P. jednorazowo amfetaminę w ilości 5 kg celem dalszej odsprzedaży, czyniąc sobie z tego przestępstwa stałe źródło dochodu oraz działając w zorganizowanej grupie przestępczej,

tj. o czyn z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 k.k.

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 24 października 2017 r. sygn. akt XVIII K 70/17:

I. oskarżonego K. K. uniewinnił od popełnienia czynu opisanego w pkt. IV aktu oskarżenia;

II. oskarżonego K. K., w ramach zarzucanego mu w pkt I aktu oskarżenia czynu uznał za winnego tego, że w okresie co najmniej od początku 2003 r. do połowy czerwca 2006 r. oraz w okresie od końca 2007 r. do dnia 6 lutego 2012 r. w W. oraz innych miejscowościach, działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, w tym ustalonymi i nieustalonymi, brał udział w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw określanej, jako (...), m. in. takich jak handel narkotykami, przestępstwa przeciwko mieniu, branie i przetrzymywanie zakładników w celu zmuszenie rodzin do zapłacenia okupu za ich uwolnienie, przy czym nie miał świadomości jej zbrojnego charakteru, tj. popełnienia czynu kwalifikowanego jako występki z art. 258 § 1 k.k. w brzmieniu nadanym przez Ustawę z dnia 16.04.2004 r. (Dz. U. 2004.93.889) w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za to na mocy wskazanego przepisu skazał go i wymierzył mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności;

III. oskarżonego K. K. uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego w pkt II aktu oskarżenia, kwalifikowanego jako występki z art. 252 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w brzmieniu sprzed nowelizacji z dnia 19.04.2010 r. w zb. z art. 282 k.k. zw. z art. 11 § 2 k.k. i w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za to na mocy wskazanych przepisów skazał go i na mocy art. 252 § 1 k.k. w brzmieniu sprzed nowelizacji z dnia 19.04.2010 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył karę 2 (dwóch) lat i 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności oraz na mocy art. 33 § 2 k.k. orzekł grzywnę w wysokości 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 (dwudziestu) zł;

IV. oskarżonego K. K. uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego w pkt III aktu oskarżenia, kwalifikowanego jako występki z art. 252 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w brzmieniu sprzed nowelizacji z dnia 19.04.2010 r. w zb. z art. 282 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za to na mocy wskazanych przepisów skazał go i na mocy art. 252 § 1 k.k. w brzmieniu sprzed nowelizacji z dnia 19.04.2010 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności oraz na mocy art. 33 § 2 k.k. orzekł grzywnę w wysokości 30 (trzydziestu) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 (dwudziestu) zł;

V. oskarżonego K. K. uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego w pkt V aktu oskarżenia, z tym, że z jego opisu wyeliminował imię i nazwisko A. K. i w to miejsce wskazał ustaloną osobę i czyn ten zakwalifikował jako występki

z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją z dnia 9.12.2011 r. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za to na mocy wskazanych przepisów skazał go zaś na mocy art. 56 ust. 3 wskazanej ustawy wymierzył karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz orzekł grzywnę w wymiarze 40 (czterdziestu) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 (dwadzieścia) zł, na podstawie art. 70 ust. 4 wskazanej ustawy orzekł nawiązkę w wysokości 1.000 (jednego tysiąca) złotych na rzecz Fundacji (...) z siedzibą w B.;

VI. oskarżonego K. K. uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego w pkt VI aktu oskarżenia z tym, że ustalili, iż oskarżony działał wspólnie i w porozumieniu z ustaloną osobą i wyeliminował zwrot „K. M. określanym ps. (...), wyeliminował imię i nazwisko R. B. i Ł. A. i w to miejsce wskazał, że były to ustalone osoby i czyn ten zakwalifikował jako występki z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją z dnia 9.12.2011 r. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za to na mocy wskazanych przepisów skazał go, zaś na mocy art. 56 ust. 3 wskazanej ustawy wymierzył karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności oraz orzekł grzywnę w wymiarze 100 (stu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 (dwudziestu) zł, na podstawie art. 70 ust. 4 wskazanej ustawy orzekł nawiązkę w wysokości 3.000 (trzech tysięcy) zł na rzecz Fundacji (...) z siedzibą w B.;

VII. oskarżonego K. K. uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego w pkt. VII aktu oskarżenia, z tym, że z jego opisu wyeliminował imię i nazwisko G. P. oraz zwrot „K. M. ps. (...) i wskazał, że były to ustalone osoby i czyn ten zakwalifikował jako występki z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją z dnia 9.12.2011 r. w zw. z art. 65 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za to na mocy wskazanych przepisów skazał go zaś na mocy art. 56 ust. 3 wskazanej ustawy wymierzył mu karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności oraz orzekł grzywnę w wymiarze 100 (stu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 (dwudziestu) zł, na podstawie art. 70 ust. 4 wskazanej ustawy orzekł nawiązkę w wysokości 4.000 (czterech tysięcy) zł na rzecz Fundacji (...) z siedzibą w B.;

VIII. na mocy art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego K. K. karę łączną 9 (dziewięciu) lat pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w wysokości 200 (dwustu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 (dwudziestu) zł;

IX. na mocy art. 63 § 1 k.k. zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonej łącznej kary pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania w sprawie od dnia 25 listopada 2016 r. do dnia 18 maja 2017 r.;

X. na mocy art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Od powyższego wyroku apelację złożyła **obrońca** oskarżonego.

Zaskarżyła ona wyrok w zakresie czynów przypisanych oskarżonemu w pkt II – VII w całości, zarzucając:

I. w zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt II wyroku obrazę przepisów prawa procesowego, mającą wpływ na treść wyroku, a mianowicie :

1. art. 7, art. 410 i art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., polegającą na przekroczeniu przez Sąd Okręgowy zasady swobodnej oceny dowodów i dokonaniu ich dowolnej oceny, naruszeniu zasady obiektywizmu i nie uwzględnieniu przy wyrokowaniu i w uzasadnieniu wyroku całości okoliczności ujawnionych w toku rozprawy sądowej poprzez uznanie za istotne jedynie okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonego, a nie uwzględnienie okoliczności świadczących na jego korzyść, w tym zwłaszcza poprzez ustalenie stanu faktycznego w oparciu o uznane za wiarygodne wyjaśnienia i zeznania J. K., J. M., Ł. A. i R. B. mimo, że ich relacje nie są zgodne, logiczne i konsekwentne, a zeznań części świadków nie udało się zweryfikować wobec skorzystania przez świadków J. M., Ł. A. i R. B. na rozprawie z prawa do odmowy składania zeznań,

2. art. 6 ust. 3d Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z dnia 4 listopada 1950 r. i art.6 k.p.k., polegającą na naruszeniu prawa oskarżonego do rzetelnego procesu poprzez oparcie ustaleń faktycznych w przeważającej części na wyjaśnieniach J. M., Ł. A. i R. B., którzy na rozprawie skorzystali z prawa do odmowy składania zeznań pozbawiając oskarżonego i jego obrońcę możliwości zadawania pytań tym świadkom, a tym samym pozbawiając faktycznie oskarżonego prawa do obrony;

II. w zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt III wyroku obrazę przepisów prawa procesowego, mającą wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 7, art. 410 i art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k., polegającą na naruszeniu zasady obiektywizmu i nie uwzględnieniu przy wyrokowaniu i w uzasadnieniu wyroku całości okoliczności ujawnionych w toku rozprawy sądowej poprzez uznanie za istotne jedynie okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonego, a nie uwzględnienie okoliczności świadczących na jego korzyść, przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów i dokonaniu ich dowolnej oceny, poprzez uznanie za wiarygodne wyjaśnień i zeznań J. K. mimo, że relacje tego świadka stanowią jedyny dowód winy oskarżonego i w części są sprzeczne z wyjaśnieniami i zeznaniami J. M., który nie potwierdził ani swojego udziału ani udziału oskarżonego w uprowadzeniu P. N.;

III. w zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt IV wyroku obrazę przepisów prawa procesowego, mającą wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 4 i art. 7 k.p.k., polegającą na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów i dokonaniu ich dowolnej oceny i uznaniu za wiarygodne wyjaśnień i zeznań A. K. mimo, że relacje świadka są wewnętrznie sprzeczne i nie znajdują potwierdzenia w relacjach G. J., który nie potwierdził udziału oskarżonego w uprowadzeniu S. G.;

IV. w zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt V wyroku obrazę przepisów prawa procesowego, mającą wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 7, art. 410 i art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k., polegającą na naruszeniu zasady obiektywizmu i nie uwzględnieniu przy wyrokowaniu i w uzasadnieniu wyroku całości okoliczności ujawnionych w toku rozprawy sądowej, przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów i dokonaniu ich dowolnej oceny, poprzez uznanie za wiarygodne wyjaśnień i zeznań A. K. mimo, że świadek po raz pierwszy złożył wyjaśnienia odnośnie tego czynu po blisko dwóch latach przesłuchań, a jego relacje nie zostały potwierdzone innymi dowodami,

V. w zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt V wyroku obrazę prawa materialnego a mianowicie art. 65 § 1 k.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na uznaniu, że oskarżony uczynił sobie z popełnienia przestępstwa stałe źródło dochodu, podczas gdy jak - jak wynika z ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego - oskarżony dokonał jednej transakcji sprzedaży a obrót środkami odurzającymi w tym okresie nie stanowił ani głównego ani regularnego źródła jego utrzymania w 2009 r., za czym przemawia również fakt, że żaden inny przypisany K. K. czyn związany z obrotem środkami odurzającymi nie był popełniony w 2009 r.;

VI. w zakresie czynów przypisanych oskarżonemu w pkt VI i w pkt VII wyroku obrazę przepisów prawa procesowego mającą wpływ na treść wyroku a mianowicie art. 6 ust. 3d Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z dnia 4 listopada 1950 r. i art.6 k.p.k., polegającą na naruszeniu prawa oskarżonego do rzetelnego procesu poprzez oparcie ustaleń faktycznych wyłącznie na wyjaśnieniach Ł. A. i R. B., którzy na rozprawie skorzystali z prawa do odmowy składania zeznań pozbawiając oskarżonego i jego obrońcę możliwości zadawania pytań tym świadkom, a tym samym pozbawiając faktycznie oskarżonego prawa do obrony,

VII. w zakresie czynów przypisanych oskarżonemu w pkt VI i i w pkt VII wyroku - obrazę przepisów prawa procesowego, mającą wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 7, art. 410 i art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., polegającą na naruszeniu zasady obiektywizmu i nie uwzględnieniu przy wyrokowaniu i w uzasadnieniu wyroku całości okoliczności ujawnionych w toku rozprawy sądowej, przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów i dokonaniu ich dowolnej oceny, poprzez uznanie za wiarygodne wyjaśnień i zeznań Ł. A. i R. B. podczas gdy relacje świadka są pozbawione szczegółów i nie można ich było zweryfikować wobec braku możliwości zadawania pytań świadkom,

co w konsekwencji doprowadziło do uznania winy oskarżonego w zakresie przypisanych mu czynów.

W konkluzji apelacji obrońca wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonej części i uniewinnienie oskarżonego od przypisanych mu czynów bądź o uchylenie w tej części wyroku i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się za zasadną jedynie w zakresie zmian, które zostały dokonane w wyroku odwoławczym.

Dowodem obciążającym oskarżonego K. K. w odniesieniu do czynów przypisanych mu w pkt III i i w pkt IV zaskarżonego wyroku (pozbawienie wolności i przetrzymywanie w charakterze zakładników P. N. i S. G.) są depozycje A. K.. Stwierdził on, że w obu przypadkach zawoził oskarżonego do domu w miejscowości W., aby ten pilnował pokrzywdzonych. Podał też, że oskarżony brał udział w uwolnieniu pokrzywdzonych (k. 1243 – 1244, 1371 – 1372, 1408 – 1409, 1489 – 1490). Opisując uwolnienie P. N. podał, że oskarżony z K. M. wieźli pokrzywdzonego samochodem O. (...), a on z J. M. pilotował ich, jadąc drugim samochodem (k. 1371 – 1372, 1489 – 1490). Z powyższym opisem koreluje też kolejna relacja A. K. dotycząca uwolnienia P. N. (k. 1408 – 1409). Z kolei relacjonując uwolnienie S. G. świadek wskazał, że to on prowadził samochód R. (...), a oskarżony siedział na tylnym siedzeniu z pokrzywdzonym (k. 1489 – 1490). Podczas przesłuchań w postępowaniu przygotowawczym A. K. wyjaśnił, że oskarżony w czasie przetrzymywania S. G. w domu we W. wziął udział w pobiciu pokrzywdzonego przy użyciu kijów bambusowych (k. 1243 – 124, k. 1494). Na rozprawie A. K. zeznał, że przywiózł oskarżonego do pilnowania pokrzywdzonego S. G., widział też jak oskarżony z innym mężczyzną bił pokrzywdzonego. Podał też, że oskarżony brał udział w uwolnieniu S. G., z którym jechał samochodem prowadzonym przez świadka. Nadto zeznał, że przywiózł oskarżonego do pilnowania pokrzywdzonego P. N. oraz potwierdził treść odczytanych mu wyjaśnień z postępowania przygotowawczego (k. 2372 – 2383).

Świadek J. M. przyjeżdżał do W. przywożąc żywność dla osób, które tam przebywały. To, że nie wspomina on, aby zastał tam oskarżonego, nie deprecjonuje relacji A. K.. Należy zauważyć, że oskarżony był jedną z osób, które rotacyjnie pilnowały przetrzymywanych. Świadek J. M. w swoich relacjach nie wspominał, że brał udział w uwolnieniu P. N.. Nie oznacza to, że A. K. nie mówi prawdy w tym zakresie. Nadto nie można pominąć, że A. K. sygnalizował wątpliwości co do udziału J. M. w uwolnieniu P. N.. W postępowaniu przygotowawczym stwierdził: „...jakoś nie bardzo pamiętam jego osobę przy tym uwolnieniu”, a to, że J. M. brał w tym udział wywiódł z tego, iż niechętnie pożyczał on samochody (k. 1371).

Okoliczność, że podczas przesłuchań w postępowaniu przygotowawczym A. K. uzupełniał swoje relacje dotyczące roli oskarżonego w przestępstwach, o których mowa w pkt III i i w pkt IV zaskarżonego wyroku, nie podważają miarodajności jego relacji, a związane jest z przypominaniem przez świadka szczegółów przebiegu poszczególnych zdarzeń.

Oskarżony K. K. został uniewinniony od popełnienia czynu dotyczącego pozbawienia wolności H. H. i przetrzymywania go w celu zmuszenia do zapłacenia okupu. Relacje jakie w odniesieniu do tego zdarzenia, w zakresie dotyczącym oskarżonego, złożył A. K. nie nasuwają wątpliwości do tych jego depozycji, które legły u podstaw skazania oskarżonego za czyny z pkt III i z pkt IV zaskarżonego wyroku. Jak słusznie bowiem zauważył Sąd Okręgowy żadna z osób przesłuchanych w sprawie, w tym A. K. nie wskazała na udział oskarżonego w porwaniu i w przetrzymywaniu H. H. (str. 40 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). To, że A. K. początkowo zaprzeczył, że on sam miał związek z porwaniem H. H., a następnie wyjaśnił, iż brał udział w tym porwaniu, nie stanowi podstawy do negowania miarodajności wszystkich jego relacji, w tym odnoszących się do oskarżonego. Istotnym jest, że w zakresie czynu dotyczącego H. H. świadek nie obciążył oskarżonego w sposób jednoznaczny i kategoryczny. W żadnej mierze tego rodzaju wypowiedzią nie jest cytowane w uzasadnieniu apelacji stwierdzenie świadka z dnia 6 września 2016 r.: „Jestem przekonany, że P. brak udział w uprowadzeniu tego (...) H., ale nie potrafię określić jego roli i miejsca, w którym widziałem tego P. przy tym uprowadzeniu” (k. 1409). Z upływem czasu pewne zdarzenia nakładają się wzajemnie, w tym także co do osób w nich uczestniczących. Może mieć miejsce sytuacja, że u odtwarzającego przebieg zdarzenia istnieje przekonanie, że konkretna osoba w zdarzeniu uczestniczyła. Jednakże zaznaczenie, że ma on

problem z bliższym wskazaniem roli tej osoby świadczy o tym, że relacjonujący stara się w sposób odpowiedzialny i precyzyjny przedstawić dane zdarzenie. To z kolei pozwala na prawidłowe zweryfikowanie depozycji pomawiającego, jak to miało miejsce w niniejszej sprawie w odniesieniu do zarzutu postawionego oskarżonemu w pkt IV aktu oskarżenia.

Na marginesie należy też zauważyć, że na rozprawie A. K. wyjaśnił dlaczego początkowo w postępowaniu przygotowawczym mówił, że nie ma nic wspólnego z uprowadzeniem H. H. (k. 2379).

Odnosząc się w wyjaśnieniach złożonych w dniu 9 maja 2016 r. do osób, które pilnowały S. G., świadek A. K. stwierdził: „Nie wiem kto dokładnie pilnował G.. Wydaje mi się, że byli to M., P. i ten chłopak, z którym przewoziłem H.” (k. 1244). Nie oznacza to, że zachodzi wątpliwość co do udziału oskarżonego w przetrzymywaniu wyżej wymienionego pokrzywdzonego. W pozostałych bowiem wyjaśnieniach dotyczących udziału oskarżonego w zdarzeniu opisanym w pkt III zaskarżonego wyroku, a także podczas przesłuchania na rozprawie, A. K. jednoznacznie stwierdził, że oskarżonego zawoził do W. również w celu pilnowania S. G.. Nadto o udziale oskarżonego w wyżej wymienionym czynie świadczą relacje A. K. dotyczące roli oskarżonego w uwolnieniu oraz w pobiciu tegoż pokrzywdzonego.

Sąd Okręgowy nie kwestionował relacji świadka G. J., który w innym postępowaniu miał postawiony zarzut związany z uprowadzeniem S. G.. Świadek ten zeznał, że nie zna oskarżonego, a w pilnowaniu pokrzywdzonego wziął udział jedynie przez jedną dobę (k. 2203 – 2206). Jak trafnie podniósł Sąd I instancji relacje te nie kolidują z depozycjami A. K., gdyż pokrzywdzony był przetrzymywany przez blisko miesiąc, a świadek G. J. był tam krótko i jego pobyt nie musiał przepadać na okres, gdy przebywał tam oskarżony (str. 20 uzasadnienia zaskarżonego wyroku).

Stwierdzenie przez A. K. podczas przesłuchania w dniu 21 października 2014 r., że oskarżonego znał: „... tylko piąte przez dziesiąte ...” (k. 1148), należy odczytywać w kontekście całej zawartej tam wypowiedzi. A. K. stwierdził wówczas, że K. M. ps. (...) był bratem oskarżonego ps. (...) i to właśnie (...) mówił, że jego bratem jest (...) ale „...czy rzeczywiście jest jakieś pokrewieństwo tego nie wiem” (k. 1147 – 1148). W tej sytuacji użyte następnie wyżej wymienione sformułowanie, że znał (...) jedynie: „... piąte przez dziesiąte” było podsumowaniem wiedzy świadka co do więzi rodzinnych pomiędzy K. M. i oskarżonym.

Podczas przesłuchania w dniu 21 października 2014 r. A. K. stwierdził też, że po przybyciu na miejsce przetrzymywania S. G. był tam: „... na pewno M. jako pilnujący. Siedział z P. i M.” (k. 1148). Pobytu mężczyzny o pseudonimie (...) A. K. nie potwierdził podczas przesłuchania na rozprawie, mówiąc, że musiał się pomylić. Nie miał jednakże wątpliwości, że był tam oskarżony (k. 2372 – 2383). Wątpliwości A. K. co do udziału w zdarzeniu mężczyzny o pseudonimie (...) świadczą jedynie, że świadek starał się rzetelnie odtworzyć zapamiętane zdarzenia i tym samym nie dyskwalifikują jego relacji dotyczących oskarżonego.

W zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ustaleniach faktycznych Sąd I instancji nie wskazuje, że oskarżony brał udział w uwolnieniu S. G.. Należało się jednakże odnieść do tej kwestii przy ocenie wiarygodności relacji złożonych przez A. K. gdyż jest to przedmiotem jego depozycji.

W zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt V zaskarżonego wyroku jedynym dowodem są depozycje A. K.. Według jego relacji chodziło o zakupienie kokainy dla R. M.. Świadek za pośrednictwem T. R. nawiązał kontakt z oskarżonym, u którego zamówił wówczas 100 g tego narkotyku. Opisał też miejsce gdzie odebrał od oskarżonego kokainę oraz podał kwotę, którą mu zapłacił (k. 1490). Relacji tych nie można było potwierdzić podczas przesłuchania T. R. i R. M. z uwagi na skorzystanie przez nich z przysługującego im prawa do odmowy złożenia zeznań.

Ustalenia w zakresie czynów przypisanych oskarżonemu w pkt VI i w pkt VII zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy oparł na relacjach Ł. A. i R. B.. Ł. A. szczegółowo opisał transakcje, o których mowa w pkt VI zaskarżonego wyroku, dotyczące obrotu kokainą i heroiną, w tym m. in. zdarzenie związane z otrzymaniem 1250 g kokainy w neseserze, dostarczonym R. B. przez R. S., z której 500 g świadek przekazał mężczyźnie od tzw. (...), a oskarżony i K. M. rozliczyli się z tej transakcji bezpośrednio z R. S. ps. (...).

Również szczegółową relację Ł. A. złożył w odniesieniu do zdarzeń opisanych w pkt VII zaskarżonego wyroku, związanych z przekazywaniem heroiny przez G. P. w ramach rozliczeń za dług (...) i opisał rolę oskarżonego w tych zdarzeniach, a także nabycie przez oskarżonego i K. M. 5 kg amfetaminy od G. P.. Relacjonując transakcje dotyczące heroiny Ł. A. podał, że G. P. został zobowiązany do dostarczenia dodatkowo 1 kg heroiny, a za trzytygodniowe opóźnienie musiał dostarczyć kolejne 0,5 kg heroiny.

Relacjonując zdarzenia, o których mowa w pkt VI i w pkt VII aktu oskarżenia Ł. A. precyzyjnie opisał rolę w nich oskarżonego.

Relacje Ł. A. znajdują oparcie w depozycjach R. B.. Świadek ten potwierdził, że G. P. wywiązał się z zobowiązań R. S. wobec członków tzw. (...). Wskazał też, że (...) (jeden z pseudonimów oskarżonego) i (...) działali razem i potwierdził, że w transakcjach, w których on brał udział, wyżej wymienieni odbierali narkotyki. Świadek R. B. potwierdził też, że przekazał Ł. A. neseser z narkotykami otrzymanymi od (...).

W aktach sprawy nie ma notatek Ł. A. bądź R. B. dotyczących transakcji narkotykowych przeprowadzonych z oskarżonym. Brak zabezpieczenia tego rodzaju zapisków również nie stanowi podstawy do podważania depozycji wyżej wymienionych osób dotyczących oskarżonego.

Należy zauważyć, że Sąd I instancji słusznie podniósł, że zeznania G. J. nie mają wpływu na ocenę materiału dowodowego dotyczącego udziału oskarżonego w obrocie narkotykami gdyż świadek będąc członkiem tzw. (...) nie zajmował się tym segmentem działalności i nie miał wiedzy w tym zakresie (str. 20 uzasadnienia zaskarżonego wyroku).

Świadek R. S. na rozprawie w dniu 8 września 2017 r. odmówił złożenia zeznań w zakresie obrotu narkotykami z Ł. A. i R. B. oraz uchylił się od odpowiedzi na pytanie, czy zna G. P.. Tym samym nie było możliwe w oparciu o to źródło dowodowe zweryfikowanie relacji Ł. A. i R. B..

O udziale oskarżonego w zorganizowanej grupie przestępczej świadczą relacje A. K., J. M., a także Ł. A. i R. B.. A. K. wskazał osoby, z którymi oskarżony współdziałał w grupie przestępczej i osoby którym był on podporządkowany. Relacje Ł. A., R. B. i J. M. potwierdzają, że oskarżony był członkiem grupy mokotowskiej. Charakterystycznym jest, że wyżej wymienieni kojarzyli oskarżonego z K. M., a J. M. – podobnie jak A. K. – stwierdził, że oskarżony i K. M. byli braćmi, a wie to stąd: „... że wszyscy tak mówili” (k. 1165).

Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku szczegółowo wyjaśnił dlaczego przyjął, że oskarżony brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej w okresie od początku 2003 r. do połowy czerwca 2006 r. oraz od końca 2007 r. do 6 lutego 2012 r. (str. 33 – 37 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Pobyt A. K. w jednostce penitencjarnej w okresie od 20 października 2004 r. do 19 grudnia 2007 r. nie oznacza, że nie było podstaw do przypisania oskarżonemu popełnienia w tym okresie przestępstwa z art. 258 § 1 k.k. A. K. wyraźnie stwierdził, że jak poznał oskarżonego, to działał on w (...) i był odpowiedzialny za dostarczanie dilerom narkotyków i rozliczanie ich z kasy (k. 1862 – 1863, k. 1489). Po opuszczeniu jednostki penitencjarnej A. K. nawiązał kontakt z oskarżonym i uczestniczył z nim w przestępstwach opisanych w pkt V – VII zaskarżonego wyroku. Nie ma żadnego racjonalnego powodu do wykluczenia, że oskarżony – w czasie kiedy A. K. był pozbawiony wolności – nie brał udziału w zorganizowanej grupie przestępczej.

Nie do przyjęcia jest też twierdzenie, że związki oskarżonego z tzw. (...) były luźne i nie wyczerpywały one znamion przestępstwa z art. 258 § 1 k.k. Ł. A. i R. B. wskazywali, że oskarżony ściśle współpracował z R. S., a po jego zatrzymaniu z osobami które przejęły kierowanie grupą. A. K. wskazał, że oskarżony był jedną z osób odpowiedzialnych za rozliczanie dilerów i dostarczanie im narkotyków. Ewidentnie świadczy to, o tym, iż oskarżony działał w strukturach grupy przestępczej. Przynależność do grupy potwierdza też wykorzystywanie oskarżonego do pilnowania wprowadzonych osób.

Relacje A. K., J. M., Ł. A. i R. B., dotyczące oskarżonego K. K. są typowym dowodem z pomówienia. Zgodnie z ustalonym i utrwalonym orzecznictwem ocena wiarygodności pomówienia wymaga szczególnej ostrożności gdyż

pomówienie nie stanowi dowodu pełnowartościowego, chyba że jest ono jasne i konsekwentne, a ponadto znajduje potwierdzenie w innych dowodach bezpośrednich lub pośrednich. Istotne jest też, czy wyjaśnienia lub zeznania pomawiającego są logiczne i nie wykazują chwiejności albo czy nie są wręcz nieprawdopodobne (Komentarz do Kodeksu postępowania karnego pod red. prof. dr hab. Zbigniewa Gostyńskiego, Dom Wydawniczy ABC, 1999, teza 9 do art. 7, str. 172 - 173, tom I). Wiarygodność dowodu z relacji pomawiającego, tak jak z każdego osobowego źródła dowodowego winna być oceniona zarówno w kontekście całokształtu relacjonowanych przez niego okoliczności, jak i na tle innych dowodów (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 sierpnia 1978 r. Rw 281/78, OSNKW 1978/11/133). Należy też pamiętać, że istotnym, lecz nie decydującym czynnikiem kształtującym przekonanie sądu o wartości osobowego źródła dowodowego są spostrzeżenia i wrażenia odniesione w toku bezpośredniego przesłuchania na rozprawie (wyżej cyt. Komentarz do Kodeksu postępowania karnego pod red. prof. dr hab. Zbigniewa Gostyńskiego, teza 4 do art. 7, str. 170, tom I).

Przy dowodzie z pomówienia nie jest konieczne, aby relacje pomawiającego były potwierdzone innymi dowodami co do każdego opisywanego przez niego zdarzenia. Potwierdzenie innymi dowodami co najmniej części przestępstw opisywanych przez pomawiającego daje podstawy do pozytywnego zweryfikowania pozostałych jego relacji dotyczących innych przestępstw popełnionych przez tego samego sprawcę.

To, że osoby pomawiające K. K. również popełniały przestępstwa, w tym z udziałem oskarżonego, nie oznacza, że relacje tych osób nie są wiarygodne. Nie można też twierdzić, że pomawiający, dążąc do polepszenia swojej sytuacji procesowej w prowadzonych przeciwko nim postępowaniach, celowo pomawia innych. Pomawiający ma bowiem świadomość, że negatywne zweryfikowania jego depozycji uniemożliwi skorzystanie np. z dobrodziejstw przewidzianych w art. 60 k.k.

Obrońca w uzasadnieniu apelacji wskazuje na wiele nieścisłości w relacjach złożonych przez A. K.. Należy pamiętać, że jego relacje dotyczą nie tylko obecnie dość odległych czasowo zdarzeń, ale także - i co wymaga podkreślenia - wielu zdarzeń, często o bardzo podobnym charakterze z udziałem różnych osób. Z akt sprawy wynika także, że świadek ten składał wyjaśnienia i zeznania nie tylko w niniejszym postępowaniu, ale był słuchany w wielu innych postępowaniach. Ponadto, gdy wypowiedzi dotyczą zdarzeń lub faktów odległych czasowo, jak też poszczególne wypowiedzi dzieli pewien dystans czasowy, treść depozycji tych nie może być jednobrzmiąca. Dlatego siłą rzeczy musiały zachodzić pewne nieścisłości czy też luki w składanych relacjach, także tych z początkowej fazy postępowania przygotowawczego. Jak już podniesiono wyżej A. K. uczestniczył w wielu zdarzeniach i zrelacjonowanie w sposób odpowiedzialny, rzetelny i precyzyjny tych zdarzeń, w których uczestniczył oskarżony, wymagało żmudnego odtworzenia ich przebiegu.

Relacje A. K. dotyczące udziału oskarżonego w zorganizowanej grupie przestępczej korelują z relacjami J. M., Ł. A. i R. B.. Brak jest też podstaw do kwestionowania relacji A. K. dotyczących udziału oskarżonego w czynach przypisanych mu w pkt III – V zaskarżonego wyroku. W odniesieniu do tych zdarzeń A. K. opisał ich przebieg, a także swoją w nich rolę i udział oskarżonego K. K.. W zakresie czynów z pkt VI i z pkt VII zaskarżonego wyroku relacje Ł. A. zostały potwierdzone przez R. B.. Relacje A. K., Ł. A. i R. B. dotyczące udziału oskarżonego w obrocie narkotykami wzajemnie uwiarygadniają ich twierdzenia, że oskarżony zajmował się tego rodzaju procederem.

Świadkowie J. M., Ł. A. i R. B. skorzystali na rozprawie z przysługującego im prawa do odmowy złożenia zeznań. Niemożliwym zatem było przesłuchanie wyżej wymienionych w obecności oskarżonego i jego obrońcy, a także zadanie im pytań przez strony postępowania. Nie oznacza to, że w odniesieniu do przypisanych oskarżonemu na podstawie depozycji Ł. A. i R. B. czynów z pkt VI i z pkt VII zaskarżonego wyroku oraz m. in. na podstawie depozycji Ł. A., R. B. i J. M. czynu z pkt II zaskarżonego wyroku, doszło do naruszenia przepisów Konwencji z dnia 4 listopada 1950 r. o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z uwagi na naruszenie prawa oskarżonego do rzetelnego procesu. Ł. A., R. B. i J. M. odmawiając składania zeznań skorzystali z prawa ustawowo im przysługującego. Świadkom tym odczytano na rozprawie wyjaśnienia złożone na wcześniejszym etapie postępowania, których prawdziwość potwierdzili. Obrona miała możliwość przeprowadzenia dowodów podważających miarodajność depozycji powyższych świadków. Nadto relacje Ł. A., R. B. i J. M. zostały poddane analizie przez Sąd I instancji, czemu dał on wyraz w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, która to analiza została poddana krytyce w złożonej

apelacji. Zostały zatem zachowane wszystkie niezbędne standardy jakim winien odpowiadać rzetelny i uczciwy proces. Należy też podkreślić, że skorzystanie przez Ł. A., R. B. i J. M. z przysługujących im uprawnień nie może a priori deprecjonować zarówno relacji złożonych wcześniej przez te osoby, jak i też prowadzić do wniosku, że przeprowadzony proces nie jest rzetelny oraz stanowić podstawy do stawiania zarzutu o naruszeniu prawa oskarżonego do obrony. Należy pamiętać, że relacje Ł. A. i R. B. z postępowania przygotowawczego dotyczące udziału oskarżonego w grupie przestępczej znajdowały potwierdzenie w depozycjach A. K.. Podobnie zresztą jak i w złożonych w tym samym zakresie wyjaśnieniach J. M..

Sąd Okręgowy w ramach przypisanego oskarżonemu w pkt IV zaskarżonego wyroku przestępstwa dotyczącego obrotu znaczną ilością środków odurzających poprzez jednorazowe zbycie A. K. 100 g kokainy celem jej dalszej odsprzedaży, ustalił, że oskarżony z powyższego przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu. To, że w ramach tego czynu oskarżony dopuścił się w 2009 r. jednorazowego zbycia narkotyków, a kolejnych tego rodzaju przestępstw przypisanych mu w przedmiotowej sprawie, dopuścił się dopiero w latach 2010 – 2012 nie oznacza, że Sąd I instancji nie poczynił właściwych ustaleń, że oskarżony z popełnionego w 2009 r. czynu uczynił sobie stałe źródło dochodu. Bezsprzeczne jest, o czym mowa we wcześniejszej części niniejszego uzasadnienia, że w ramach zorganizowanej grupy przestępczej podstawową działalnością oskarżonego była działalność związana z obrotem narkotykami, z której uzyskiwał on profity. Przypisany oskarżonemu w pkt V zaskarżonego wyroku czyn z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r., pomimo że nie został popełniony przez oskarżonego w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, to w pełni korelował z działaniami jakie podejmował on na rynku narkotykowym i stanowił jeden z elementów dochodu uzyskiwanego z tego procederu. Zwrot: „sprawca, który z popełnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu” charakteryzuje nie tylko skutek i sposób działania sprawcy, ale przede wszystkim jego zamiar (cel) (Komentarz do Kodeksu karnego. Część ogólna pod red. naukową Włodzimierza Wróbla i Andrzeja Zolla, Wolters Kluwer Warszawa 2016, wydanie 5, teza 10 do art. 65 i cyt. tam judykaty, tom I, str.260).

Sąd w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wskazał okoliczności, które legły u podstaw orzeczonych kar. Stanowisko to pełni zasługuje na aprobatę. Sąd odwoławczy mógłby ingerować w wysokość orzeczonych kar w przypadku stwierdzenia, że są one rażąco niewspółmierne. Rażąca niewspółmierność, o której mowa w art. 438 pkt 4 k.p.k., zachodzić może tylko wówczas, gdyby na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez sąd I instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej. Nie chodzi przy tym o każdą ewentualną różnicę w ocenach co do wymiaru kary ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby - również w potocznym znaczeniu tego słowa - „rażąco” niewspółmierną, tj. niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować (por. wyżej wymieniony Komentarz do Kodeksu postępowania karnego pod red. prof. dr hab. Zbigniewa Gostyńskiego, teza 22 do art. 438, str. 463, tom II). W żadnym wypadku kary wymierzone oskarżonemu, w tym kary jednostkowe oraz kara łączna pozbawienia wolności i kara łączna grzywny, a także orzeczone nawiązki nie są - w świetle powyższych kryteriów - rażąco niewspółmierne.

W tym stanie rzeczy nie można podzielić stanowiska obrońcy, że Sąd I instancji dopuścił się obrazy przepisów postępowania, o których mowa w petitum apelacji.

Czynu z art. 258 § 1 k.k. oskarżony dopuścił się w okresie od początku 2003 r. do połowy czerwca 2006 r. oraz od końca 2007 r. do 6 czerwca 2012 r. Z dniem 1 maja 2004 r. weszła w życie nowelizacja art. 258 § 1 k.k. podwyższająca dolny i górny próg kary, którą można wymierzyć za ten czyn. Do dnia 30 kwietnia 2004 r. był on zagrożony karą do 3 lat pozbawienia wolności, a od dnia 1 maja 2004 r. karą od 3 miesięcy do 5 lat pozbawienia wolności. Zważywszy, że przestępne zachowanie oskarżonego miało miejsce także po dniu 30 kwietnia 2004 r. Sąd Okręgowy zasadnie zastosował przepis art. 258 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym po jego nowelizacji (treść pkt II zaskarżonego wyroku oraz str. 36 uzasadnienia tegoż orzeczenia). Błędnym jednakże było powołanie w treści wyroku art. 4 § 1 k.k. Przepis ten zgodnie z jego treścią powołuje się wtedy, gdy stosuje się ustawę względniejszą dla sprawcy, która w czasie orzekania już nie obowiązuje. Dlatego też z przypisanego oskarżonemu czynu z art. 258 § 1 k.k. należało wyeliminować art. 4 § 1 k.k.

Czyny z pkt III, z pkt IV i z pkt V zaskarżonego wyroku zostały popełnione przez oskarżonego przed dniem 8 czerwca 2010 r. Tym samym w podstawie prawnej wymierzonej grzywny za powyższe czyny należało powołać art. 33 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed wskazaną wyżej datą w zw. z art. 4 § 1 k.k. albowiem z dniem 8 czerwca 2010 r. zaczęła obowiązywać nowelizacja art. 33 § 1 k.k. umożliwiająca wymierzenie grzywny w ilości do 540 stawek dziennych, podczas gdy do 7 czerwca 2010 r. liczba stawek nie mogła przekroczyć 360.

Czyny przypisane oskarżonemu zostały przez niego popełnione do dnia 6 lutego 2012 r. Do wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności miał zatem zastosowanie art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. gdyż był on względniejszy dla oskarżonego.

Kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze w tym opłatą obciążono oskarżonego zgodnie z art. 626 § 1, art. 636 § 1 k.p.k., art. 2 ust. 1 pkt 6, art. 3 ust. 1, art. 6, art. 8, art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (t.j. Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 z późn. zm.).

Z tych wszystkich względów Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.